

V Ljubljani, v četrtek, dne 31. julija 1913.

<p>Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3.50 " fr. 7.— " fr. 14.—</p>		<p>Uredništvo in upravnništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.</p>	<p>Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.</p>
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron. Štev. 31.

III. zlet Idrijske Sokolske Župe v Postojni.

Župan g. Jos. Lavrenčič pozdravlja Sokolstvo pred Vilharjevim spomenikom. (Fot. M. Šeber, Postojna.)

Sodnji dan Bolgarije.

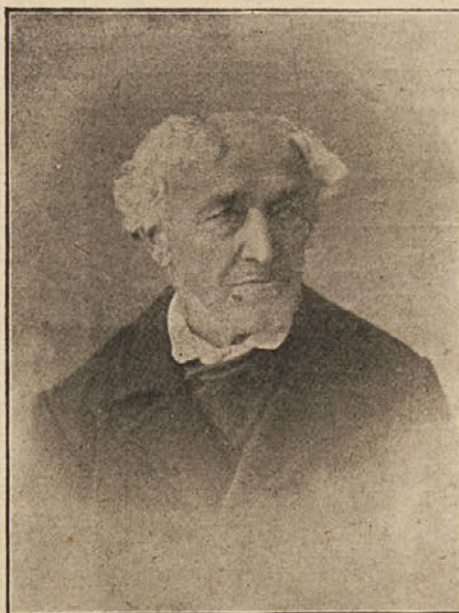
Kazen, ki je zadela Bolgarijo za verolomni rop, ki ga je hotela izvršiti na lastnih zaveznikih, postaja od dne do dne strašnejša. Odrinska trdnjava, pred katero je prelilo svojo kri toliko tisoč bolgarskih in srbskih stanov, je padla zopet v turške roke; jedva postavljeni križ na mošaji sultana Sulejmana se je umaknil polumescu, in zopet se glasi z minaretov klic mohamedanskega mujezina: Allah il Allah! Turčija je obvestila velesile, da hoče zasedi Trakijo do Marice, ki naj tvori bodočo mejo med njo in Bolgarijo, in da ne prizna meje Enos-Midija, ki jo je določila londonska konferenca. Ni pa se zadovoljila samo s tem, marveč je ukazala svoji armadi splošno prodiranje; v turških rokah sta Lozengrad in Mustafa-paša; prvi oddelki turške vojske so prekoračili staro bolgarsko mejo in korakajo proti Plovdivu! Neznatne bolgarske čete se umikajo brez večjih bojov in puščajo za seboj požgana selišča in krvava trupla poklanega turškega in grškega prebivalstva. Turški vpad v novo in staro Bolgarijo utegne postati usodepolna krnica za trhli čolnič svetovnega miru. Velesile so sicer obvestile Turčijo, da absolutno ne priznajo nobene izpremembe londonskega protokola; kako pa naj uveljavijo to svojo voljo, je še veliko vprašanje. Govori se o mornariški demonstraciji in drugih nasilnih korakih; toda oziri na medsebojno nezaupanje vežejo velesilam roke, Anglijo pa skrbi povrh še nevarno vrenje med lastnimi muslimanskimi podaniki v Indiji, ki nočejo, da dela Anglija protiturško politiko. Izvršiteljica sklepa bo najbrže Rusija, ki bo vdrla s Kavkaza v Armenijo, in jo obdržala, dokler Turčija ne vrne samolastno zasedene Trakije. Seveda, najhitreje bi šlo, ako bi sklenila Bolgarija pošten mir z zavezniki ter obnovila Balkansko zvezo na taki podlagi, da bi se mogla spet opreti na srbske bajonete: bolgarska armada sama je zdaj demoralizirana in nezmožna vsake resne ofenzive. Ponavljajo se venomer tudi vesti, da pojde Rumunija preganjat Turke, kar pa je neverjetno in — ako se zgodi — zelo slabo: naj imajo Romuni še tako lojalne namene, krvavih žrtev si ne bodo nalagali brez novih konpenzacij na škodo Bolgarske.

Zanimivo je, kako si predstavlja diplomacija trozveze rešitev zavozlanega položaja: njeni poslaniki sitnjarijo v Belgradu in Atenah za ustavljenje sovražnosti proti Bolgarski. Srbija in Grčija, ki sta naglašali ves čas, da sta vsak trenotek pripravljeni skleniti mir, pa ne moreta pristati na sleparska pogajanja, med katerimi bi Bolgari zbirali svoje sile za nov poizkus ofenzive. Njiju volja se glasi: Mir, ako sprejme Bolgarija naše pogoje — dotlej pa nadaljevanje vojne, ki nas edino varuje bolgarske zavratnosti... Misel, pogoditi se v Nišu, je padla v vodo; baje se začno ta tork pogajanja v Bukarešti, pri katerih bo popolnoma v rokah bolgarskih delegatov, da pospešijo mir in rešitev svoje domovine. Vedenje bolgarske armade sicer ne priča o veliki miroljubnosti; bolgarske čete napadajo pri Pirotu, Predejanah in Djepu ter so vdrla tudi v okraj Vlasotinci, povsod seveda s krvavimi neuspehi. Ker pa je bolgarski položaj na bojiščih obupen, ker mora nadalje vsak otrok uvideti, da sta Makedonija in Solun za Bolgarsko izgubljena, in ker se naglašja z verodostojne strani, da so srbske zahteve glede odškodnine s starobolgarskim ozemljem jako zmerne, ni dvoma, da je mir pred vrati, ako ne nastopi novo presenečenje. To presenečenje bi utegnulo

priiti z Dunaja — ako n. pr. lansirajo projekt avtonomne Makedonije, kakor so baje izvestni krogi zadnji čas brezuspešno poizvedovali, ali ne bi smeli vse eno zasedi Sandžaka, ki se mu je Avstrija že v Londonu definitivno odrekla. Eno je gotovo: takoj po vojni bodo baš ti politiki z velikim glasom očitali Srbiji, zakaj se ne vrže vriskaje in ljubeči objem svoje avstrijske sosedne in ne začne z njo „prijateljskih razmer“. Kako je gladil Berhtold temu prijateljstvu pot, bo seveda pozabljeno in pokopano...

Naše slike.

III. zlet I.S.Ž. v Postojni se je vršil dne 6. julija t. l. Zleta so se udeležila vsa včlanjena društva I.S.Ž., dalje sokolska društva Vrhnika, Vič, Ljubljana in Šiška. Pa tudi hrvaški sokolski župi „Vitezič“ iz Opatije in „Zrinjsko-Frankopanska“ s Sušaka sta poslali svoje zastopnike. Slavnostni izprevod, ki je štel 217 članov v kroju in

Karakteristična glava slovenskega kmeta iz celjske okolice.

10 jezdecev postojinskega Sokola, se je vršil od kolodvora po mestu do Viharjevega spomenika, kjer je pričakoval Sokolstvo mestni zastop. Župan g. Jos. Lavrenčič je v toplih besedah pozdravil došle Sokole, naglašajoč v svojem govoru veliki pomen, ki ga ima Sokolstvo v kulturnem in narodnem pogledu. Njemu se je zahvalil starosta I.S.Ž. brat E. Gangl in pozdravil goste iz sosednje Hrvaške. Temu se je zahvalil v navdušenih besedah br. Koder iz Voloskega. — Popoldne se je vršila na prostoru za ljudsko šolo javna telovadba. Nastopilo je 70 telovadcev in 30 telovadk, ki so izvajali proste vaje, določene za III. vsesokolski zlet v Ljubljani. Pri orodni telovadbi je nastopilo 6 vrst telovadcev in in 1 vrsti telovadk, dalje 3 vrste Hrvatov, obrtni naraščaj in Sokol iz Žirov pa sta izvajala skupine. Telovadba, ki jo je vodil brat župni načelnik J. Novak iz Idrije, je uspela izvrstno. Proste vaje kakor tudi orodne vaje so pričale, da je večina društev pridno in vestno gojila telovadbo v preteklem letu. Mnogobrojno zbrano občinstvo je izražalo zaslužen pohvalo vrlim telovadcem z navdušenim ploskanjem. Po javni telovadbi se je vršila ljudska veselica, ki je donesla postojinskemu Sokolu lep čisti dobiček. Sokolstvo si je ogledalo svetovnoznanu postojnsko jamo po nizki vstopnini 1 K.

Karakteristična glava slovenskega kmeta iz celjske okolice. Kljub švabski invaziji, ki greni človeku življenje v zeleni Stajerski, si je ohranila naša pasma v ve-

čini krajev, vzlasti pa v Savinjski dolini toliko tipičnih znakov kakor malokje. Poglejte častitljivega starca, ki ga kaže današnja slika; ali je v tem možu le kapljica tuje krvi? Bože, kako smešni in neslani so ljudje, ki pravijo, da smo Slovenci prepojeni s tujim življenjem in da Jugoslovantstvo ni za nas...

Ljubljanski Sokol I. je priredil dne 6. julija na Ledini veselico, ki je krasno uspela. Že dopoldne je bilo na Ledini živahno, popoldne pa nabito polno občinstva. Sokol I. je lahko ponosen na svoje delo in na svoje čete. Najprej so nastopili telovadci s prostimi vajami, potem dva oddelka naraščaja, 12 malih gojenk v belih oblekah in za temi sokolice s prostimi vajami. Vse vaje so se krasno izvajale. Telovadba na orodju je pokazala, da ima Sokol I. v sebi izborne sile. Zaključila je prireditev veličanska skupina, pri kateri je nastopilo vse moško in žensko članstvo. Ob tej priliki je načelnik br. Pestotnik pozdravil prijatelje Sokolstva in jih navdušil za nadaljno delo. Nato se je razvila veselica, ki je trajala do večera, ko je zmotil dež vse goste.

Pogorela tovarna za lep na ljubljanskem polju. Izmed vseh zanimivosti ljubljanske okolice je bila tovarna za lep tista, ki si jo najtežje prezrl; ni ga menda Ljubljančana, ki se ne bi spominjal s strahom in trepetom njenih vonjav. Ta blagodišeča zgradba je predzadnji teden pogorela, toda bojimo se, da vstane kakor ptič Feniks le prekmalu nova in povečana iz svojih razvalin.

Domača artiljerija na Jesenicah. Kakor je stara navada pri naših narodnih slavnostih, so pokali tudi pri nedavno omenjenem polaganju temeljnega kamna za novo šolo na Jesenicah topiči; njihov grmeči glas je raznašal praznično vest daleč na okoli med skalnimi velikani krasne gorenjske pokrajine. Radi izpopolnjujemo svoje poročilo s sliko korenjaških strelcev in želimo le, da bi ostali vedno čili in hrabri branitelji slovenske trdnjave na ogroženih Jesenicah.

Petdesetletnica „Narodne čitalnice“ v Kranju. Prijazno mesto Kranj je vihralo pred tremi tedni v zastavah velikega in pomembnega slavja; praznovalo je petdesetletnico svoje čitalnice. Obseg slavnosti je bil vreden jubileja: podoknica častnim članom, jubilejni koncert z izbranim programom in sodelovanjem odličnih glasbenikov, slovesni obhod po mestu, pozdrav župana pred mestno hišo, slavnostni banket, poset Prešernovega in Jenkovega groba na kranjskem pokopališču in v zaključek živahna ljudska veselica v Zvezdi. Naša slika predočuje trenotek jedrnatega županovega nagovora pred mestno hišo.

Razstava risb, slik in ročnih del na ženskem učiteljskišču v Gorici. Tudi po Slovenskem se je razširila lepa navada, da napravljajo šole koncem leta razstave, kjer pokažejo javnosti, kaj so delali gojenci celo leto. Take razstave so prav poučne. Učenci, ki so se trudili celo leto, dobe s tem zadoščenje in javno priznanje, slabejšim dijakom je razstava v izpodbudo, da se polotijo dela resneje, roditelji pa vidijo tu, koliko lepega nudi šola njihovim otrokom. Takšno razstavo je priredilo letos tudi žensko učiteljskišče v Gorici. Razstava je bila naravnost krasna, in človek je bil kar očaran, ko je stopil v okusno okrašene sobe. Polno najrazličnejših umetnih ročnih del, po stenah pa nad 200 vrlo uspelih podob. Največ zaslug za razstavo ima profesor Anton Gvaiz, ki je tudi uredil vse slike in pokazal, kako se mora poučevati risanje v soli, da se doseže prave uspehe. — Tudi slike gimnazijcev, ki so razstavili svoje slike skupno s kandidatnjami, so

jako ugajale. Nekaj pravih slikarjev je že med njimi. — Razstava je bila oba dni nabito polna, in Goričani so pokazali, da znajo ceniti šolo. Zavodu, vzlasti pa prof. Gvaizu, čestitamo na tako krasnem uspehu.

„Dobrotvorov“ dom v Zagrebu. Ze 36 let obstoja v Zagrebu humanitarno društvo „Dobrotvor“, ki mu predseduje znani hrvatski romanopisec in pesnik Velimir Deželić. Po njegovem prizadevanju je dobilo društvo, ki obuva in oblači revno deco, svoj dom v najlepšem delu mesta Zagreba, v Haulikovi ulici. „Dobrotvorov“ dom je tronadstropna, moderno urejena zgradba z alegoričnimi reliefi od umetniške roke prof. Roberta Frangeša. Zgradbo je postavil odlični arhitekt Rudolf Lubynski, ki je tudi zgraditelj krasne vseučiliščne knjižnice v Zagrebu. „Dobrotvorov“ dom upravlja društveni tajnik Stepan Širola, ki nam je poslal sliko te lepe stavbe.

Hrvatski učiteljski dom v Cirkvenici. V biseru hrvatskega primorja je postavila „Hrvatska učiteljska pripomočna i posmrtna zadruha“ krasno tronadstropno vilo („Ružico“) — Hrvatski učiteljski dom, katerega sliko prinašamo v današnji številki. Okusno in moderno urejena zgradba s terasami in balkoni stoji sredi zelenja tik zdraviliškega parka ter solčnega in morskoga kopališča s prekrasnim razgledom na divno Jadransko morje. V Hrvatskem učiteljskem domu je na razpolago 33 moderno urejenih sob in obednica s prostorno, pokrito verando; v hiši so tople in hladne kopelji, vodovod iz gorskega vira, plinova razsvetljava in vse druge udobnosti. Ta Učiteljski dom je odprt vse leto; bivanje v njem je jako prijetno, ker se nahaja v najlepšem delu Cirkvenice, v zelenem, brezprašnem, tihem kraju z odprtim, prostim razgledom na vse strani. V hiši se dobi izvrstna domača hrana; cene so v glavni sezoni jako zmerne, v ostalih mesecih pa še za polovico cenejše. Učitelji in učiteljice uživajo posebne ugodnosti pri oskrbi in zdraviliških, kopaliških in glasbenih pristožbinah. Slovenskim učiteljem, učiteljicam in vobče vsem Slovencem, ki jih nanese pot v hrvatsko Primorje, priporočamo prav tople „Hrvatski učiteljski dom“!

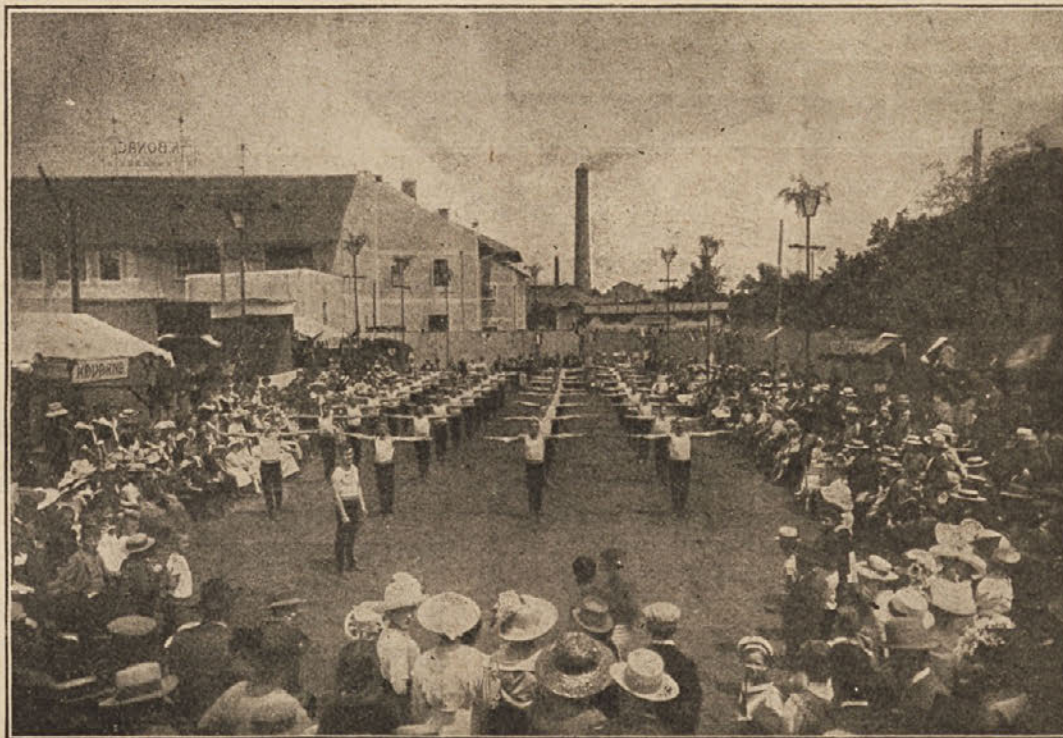
Veliki požar paromlina v Osjeku. To leto je vobče bogato nesreč: povodnji, železniške katastrofe, eksplozije smodnišnic in požari so na dnevnem redu. Dne 22. prošlega meseca je gospodarila sila ognja v hrvatskem mestu Osjeku in uničila veliki Krausov paromlin. Škoda, ki znaša poldrug milijon kron, je deloma pokrita z zavarovalnino. Naša slika prikazuje požar mlina, s katerega se ruši goreča streha. — Obenem podajamo tudi sliko mesta Osjeka samega s krasno katedralo. Mesto Osjek se razvija čilo in živahno, imeti pa mora svoje krajevne neprijetnosti; tako se na pr. pritožujejo Osječani v hrvatskih časopisih zadnjih dni, da zahaja v njih stanovanja — govedo in nadleguje mirne prebivalce.

Jubilejne slavnosti na Velehradu. Minoli teden so se vršile na Velehradu v Moravi velike in obsežne romarske jubilejne slavnosti. Kakor znano, je na Velehradu slavna božja pot slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. Zbranih je bilo na desetisoče ljudi; slavnosti so bile združene z ljudskim taborom, romanjem katoliških kmetov itd. O njih velikem obsegu lahko sklepajo čitatelji po današnji sliki.

NOVICE.

Ogromna odškodnina za prelomljeno obljubo zakona. Rokord v odškodninah za lažnive obljube, s katerimi odlični lahkoživeci tako radodarni, kadar bi radi premotili deklet „nižjega“ stanu, je dosegla londonska igralka miss Daisy Markham. Mladi mark North-

vsak je izkušal rešiti dobljene koristi, in on, ki je bil ustvaril vso to srečo in bogastvo, je ostal sam, izdan in zatajen. Ko se spominja Napoleon v Fontainebleauju pred podpisom svoje odpovedi in odhodom na Elbo sredi svoje nesreče še sorodnikov ter jim pridobiva časti in pokojnine, so ga oni že izdali. Niti enemu izmed njih ne pride na um, da bi vsaj posetil premaganega junaka

Veselica Sokola I. na Ledini, dne 6. julija: Telovadba moških članov.

amptonski, ki je šele nedavno podedoval svojega očeta, ji je bil obljubil zakon, pa se je prav po viteško izneveril svoji obljubi; no, razlogi so vplivali nanj vsaj toliko, da je sprejel radovoljno poravnavo in plačal goljufani zaročenki na licu mesta K 1,200.000 odškodnine.

Napoleon in njegovi sorodniki. Frédéric Masson, znani francoski raziskovalec Napoleonove dobe, je izdal nedavno temu v Parizu novo knjigo svojega obširnega dela, ki se bavi z razmerjem Napoleonovim do svoje rodbine in svojih sorodnikov.

Napoleon je izkusil kakor malokdo, da spozna človek svoje prijatelje šele v nesreči; ko se je začela njegova zvezda nagibati k zatonu, so bili njegovi lastni bratje, sestre, svaki in vsi sorodniki, ki jih je nekdanj obsopal z dobrotami, prvi, ki so se mu izneverili;

v njegovi zapuščenosti; oni grabijo na kup, kar se da še rešiti, in beže. Jožef, bivši kralj španjolski, si baše žepe, razodevaje nizko branjevsko dušo, plazi se kot prošnjak k Avstrijcem in Rusom ter jim zastavlja značilno, nizkotno vprašanje: „Mari sem jaz odgovoren za grehe svojega brata.“ Lucijan, mlajši brat, je bil že bogat mož; njega navda napoleonska tragedija mahoma z verskimi čustvi. Sede in piše papežu čestitko, v kateri pravi mimo drugega: „Dovolite mi, sv. Oče, da čestitam vaši Svetosti iz dna srca na srečnem, dasi poznem osvobojenju, po katerem smo hrepneli tako goreče, odkar nas je vaše preganjanje oropalo zavetja, ki smo ga imeli pod vašo očetovsko zaščito. Četudi me je preganjal cesar Napoleon po krivici, vendar ne zrem briezbržno na kazni, ki ga je zdaj zadela.“ Svoje pismo skleplje z izrazi upanja,

Veselica Sokola I. na Ledini, dne 6. julija: Telovadba Sokolic.

Steckenferd-lilijinomlečno mliho

prej ko slej neutržno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. Po 80 h povsod.

Veselica Sokola L² na Ledini, dne 6. julija: Velika skupina telovadcev, telovadk in naraščaja; v sredi vaditelj, br. Stane Vidmar.

da se Napoleon vrne v naročje Cerkve. Napoleonov svak Murat je kratkobesednejši: „Čisto pravično je, da črtajo Napoleona izmed vladarjev ter ga zapro in spravijo v položaj, ki mu onemogoči, sejati nesrečo po vsem svetu.“ Napoleonova sestra Eliza klečeplazi pred Talleyrandom, da bi ga genila; Beaurnaisovi, rodbina njegove prve žene Josipine, se kosajo z Bonapartejevimi v gorečnosti odpada. Josipina se laska ruskemu Aleksandru, izkušaje ga pridobiti za svoje interese, in Evgen, zet bavarskega kralja, ravna vneto po nasvetih svojega tasta in se trudi za „naklonjenost zaveznikov“. Marljivo se pogaja z Avstrijci; njegova edina skrb je, ohraniti svoje zasebno premoženje. Hortenza, soproga Ludovika Bonaparteja tuhta samo to, ali se prejšnji prijatelj zdaj ne izneverijo njenemu salonu? In, hvala Bogu, njena skrb se ne uresniči... „Rusi, Prusi, Angleži občujejo pri njej, in ona se ziblje v iluziji, da je osvojila zmagovalce.“

Ena edina duša med vsemi temi nek-daj toli vdanimi, odlikovanja in bogastva lačnimi sorodniki pokaže v uri nesreče višje človeško genotje: Pavlina, lehkomišna, zloglasna Pavlina, najrazposajenejša in najstanovitejša med vsemi ženskami. Ona edina reši kos časti te malo častne družbe. Prej nego materi se spomni ona, da treba posetiti Napoleona na Elbi. Koga? Cesarja? Ne; svojega nesrečnega brata... Hiti mu naproti, vidi, kako ga psuje sodrga, vidi, kako se mora skrivati pred ljudmi. In ona, lehkomišna, samo zabavam vdana Pavlina, zasluti tragiko tega padca. Nemo poljubi roko svojega velikega brata in se razjoče. Nato jame očitati materi, kako more pustiti cesarja samega v njegovi nesreči. Njeno vedenje je edini žarek luči v tej klaverni sliki človeške strahopetnosti in nizkobe.

Primere iz živalstva v našem govoru.

Vsi narodi na svetu se v svojem govoru radi poslužujejo primer iz živalstva. Že sveto pismo uči, da treba biti zviti kakor kača in krotak kakor golobje. V slabih časih tožimo, da je življenje pasje slabo, kadar se nam pa kaj važnega posreči, pravimo, da smo na konju in marsikdo se potem postavlja kakor petelin

viti konja. Zagovedenih ljudi je povsodi najti. Marsikdo spi kakor medved, medtem ko drugi dela kakor konj in je marljiv kakor čebela. V jezi postane človek rdeč kakor kuhan rak, če nima ravno polževе krvi. Lisjak je navadno po mačje priliznjen. Marsikdo je reven kakor cerkvena miš, pa se vendar napihuje kakor žaba. Gorje mu, kogar črv v duši gloje! Pasja ponižnost je dostikrat v zvezi s kačjo strupenostjo. Krade kakor sraka in se počuti v zaporu kakor riba v vodi. Poje kakor slavček, drugače je pa neumna goska; brenči za ženini, kakor sili muha v vrelo kašo. Orlovski nos je mnogim vseč, oslovski ušesa pa niso nikomur v čast. Kdor mačko v vreči kupi, stoji dostikrat razočaran in zmešan kakor bik pred novimi vrati. Kdor je zdrav in lačen, je kakor volk, kakšna razvajena gospica pa samo pokuša kakor ptiček. Kdor ne brzda svojega jezika, mora dostikrat osramočen utihniti in se umakniti kakor polit kužek.

Tlak od usnja, ki ne povzroči nikakega šuma, so izumili na Angleškem. Neki angleški inženir je iznašel tlak, zmešan z usnjem in z asfaltom. Sestava je tajna. Poizkus je že izborno obnesel.

Pogorela tovarna za lep na ljubljanskem polju.

na gnoju. Marsikak star osel ni boljši od mladiča, ki mu raste šele prvi mah. Kdor pride zvečer z opico domu, ima drug dan mačka in se zvija kakor črv, dasi je drugače močan kakor medved. Junaki so pogumni kakor levi, bojzaljivec pa pred lastno senco beži kakor zajec, dasi je drugače počasen kakor polž. Ni posebna umetnost iz muhe napra-

Srbkinja inženirka. Na tehniki v Darmstadt je napravila inženirsko izkušnjo Srbkinja Vucičeva, hči bivšega srbskega pravosodnega ministra.

Konzul Prochaska v Rio de Janeiru. Znani konzul Prochaska, o katerem so se širile ob zadnji vojski na Balkanu iz trte izvite nečuvne laži, ki bi bile skoraj povzročile vojno Avstrije z balkansko zvezo in Rusijo, se je odpeljal dne 24. t. m. po daljšem bivanju na Bledu iz Trsta v svoje novo mesto v Rio de Janeiro v Južni Ameriki.

Milijonska škoda radi zadnjih povodnji na Ogrskem. Zadnje povodnji so napravile na Ogrskem samo na polju 30,000.000 K škode, ostalo škodo pa cenijo na približno 100,000.000 kron.

V kakšni starosti se imamo ženiti. Važno vprašanje je predložil francoski list „Gout Parisien“ svojim čitateljicam: V „katerem letu svoje starosti naj se mož ženi?“ Odgovor se je po natančnem primerjevalnem računu glasil: „V starosti 32 let.“ Na ta način se je izvedelo, da se naj mlado dekle omoži v 22. letu. — Tretje vprašanje se je glasil: „Kakšna naj bo razlika med starostjo moža in starostjo žene?“ 1916 dam je glasovalo za 5 let, 1781 za 4 leta, 1720 za 3 leta, 936 za enako starost, 932 za 2 leti, 828 za 7 let, 822 za eno leto, 801 za 10 let, 645 za 6 let. Treba je še pripomniti, da je 357 čitateljic odgovorilo: Ljudje naj se splohne poročajo!“

Domača artiljerija na Jesenicah: Strelci pri polaganju temeljnega kamna za novo šolo, pod vodstvom g. Ivana Balantiča (X).

Požar paromlina v Osjeku: Pogled na mesto Osjek s katedralo.

Zanimanje Američanov za slovenski jug. Zadnje čase narašča po vsej Ameriki zanimanje za Balkan, jugoslovanske razmere, običaje itd. V mnogih trgovskih izložbah Novega Jorka in Pittsburga vise slike jugoslovanskih mest in pokrajin; za „balkanske“ kravate, ki jih je lansirala veletvrška Kaufmann, so se Amerikanci kar pulili. Posebno se zanima za Jugoslovane znani milijonar Carnegie, v čigar palači so se že vršila predavanja o balkanskih deželah. Kakor nam poročajo, je zaprosil tudi hrvatsko delavsko društvo v Pittsburgu, naj naroči zanj pri kakem umetniku oljnato sliko mesta Zagreba.

Slavno izpričevalo za srbsko armado. Kakor zatrjuje inozemsko časopisje z vso sigurnostjo, je zaprosila španjolska vlada srbsko takoj po vojni zaveznikov s Turčijo, da bi smelo priti nekaj španjolskih častnikov v Srbijo v svrhu višje vojaške naobrazbe... Temu, gotovo dragocenemu izpričevalu visokih kakovosti srbske vojske pa se pridružuje še izjava znanega angleškega veščaka in vojnega korespondenta sira Ashmeada Bartletta, ki piše iz sedanje srbsko-bolgarske vojne, da se v teh okoliščinah nobena armada na svetu ne bi mogla boriti sijajneje in uspešneje kakor srbska. Sir Bartlett povdarja zlasti, da ima Srbija razmeroma malo štabnih oficirjev, a ti da so neprekosljivi; poleg tega je srbski vojak veleinteligenten in v vseh posamznostih sam svoj strateg — povsem nepodoben vojakom drugih armad, v katerih sme poznati prostak samo slepo disciplino napram ukazom čestokrat nezmožnih zapovednikom.

V odprtem motornem čolnu preko Atlantskega oceana. Dva mornarja ameriškega carinskega kuterja „Acashueta“, Lawrence Erhard in P. Inhansen, sta dobila dopust, da se se prepeljeta v odprtem, samo 44 čevljev dolgem motornem čolnu čez ocean. Odpeljeta se dne 31. julija iz Bedforda in namerjata pristati v 35 do 30 dneh na angleški obali.

Čoln bo imel samo streho od jadvovine, zato pa vse priprave za jadrnanje, veslanje in mornarstvo. Tudi sidro vzame s seboj, za slučaj, da bi ga presenetilo viharno vreme, Vode in konzerv bodo imeli za 45 dni, zakaj mornarja mislita, da se prehraniti izlahka s funtom mesa in poldrugim litrom vode na dan.

Veliki Krausov paromlin v Osjeku, ki je pogorel dne 22. pretečenega meseca.

Posebne vrste doktorska disertacija. Neki nemški list zatrjuje, da še ni dolgo, odkar je izšla v Ameriki doktorska disertacija z naslovom — „O najboljšem načinu pripravljanja bifsteka!“ Resnica je sicer, da so pojmi o višini vseučiliške naobrazbe v posameznih deželah različni; toda smelo lahko prerokujemo, da s tako disertacijo v Evropi ni dobil še nihče doktorske diplome in je ne bo. Čuditi se pa tudi ne smemo, ako sma-

trajo v Ameriki, deželi ženskih predprav, obširen recept o bifsteku za učenjaško delo.

Kako dragoceni so lasje slavnih mož. Kodri slavnih mož — spomnimo se le Napoleonovih in Bismarckovih — so vredni časih celo majhno premoženje, časih pa se prodajajo za ceno, ki se zdi v primeri z redkostjo takih relikvij naravnost smešna. Posebno nestalna je cena Napoleonovih kodrov. Neki angleški list poroča, da so prodali na veliki dražbi koder las, odrezanih z glave Napoleone na otoku sv. Helene, za bore pet ginej, t. j. 126 kron! Ve se pa tudi, da je dosegel neki drugi koder, odrezan Napoleonu na smrtni postelji, visoko ceno 7200 kron. Istotako omahujejo cene las slavnega angleškega pomorskega junaka Nelsona. Ni še dolgo, da so prodali koder Nelsonovih las za 2 in pol funta, torej 60 kron našega denarja, dočim je plačal neki drugi častilec velikega admirala za mnogo manjši šop njegovih las 400 funtov — 9600 kron. To je najbrže najvišja cena, ki so jo kdaj dosegli lasje znamenitih oseb. Drugi slavni kodri se morajo zadovoljiti navadno z mnogo nižjimi cenami, tako koder z glave vojskovodje Wellingtona, ki so ga prodali za 30 kron, ali koder pesnika Byrona, za katerega je iztržil njegov lastnik 350 kron. Gotovo pa je, da bi našli med možmi, za katerih lase plačujejo ljubitelji dandanašnji lepe denarce, precej takih, ki bi si bili z veseljem ostrigli glavo — ko bi bil kdo maral kupiti njihove kodre že za živih dni . . .

26. t. m. je umrl Jakob Pesek. Pogreb je bil 28. t. m. ravno leto dni pozneje kakor pogreb njegove žene Marije Pesek, ki je bila pokopana 28. julija 1912. Jakob Pesek je bil star 85 let, Marija pa 69 let. Lepa starost! Jakob in Marija Pesek sta bila starša urednika Ilustrovanega Tednika.

V Ptujju se naseli kot odvetnik g. dr. Tone Gosak, ki se je poročil z gđ. Emico Mohoričevno, hčerko ugledne narodne rodbine v Ptujju.

Trdovraten dolžnik. Francoski pesnik Saint-Fox je tičal kljub svojim velikim dohodkom do vratu v dolgeh, in upniki so mu bili neprestano za petami. Nekega dne ga je bil njegov brivec ravnokar napenil, da ga

obrije, ko stopi v brivnico posebno srdit upnik in začne prav nesramno tirjati ubogega poeta. „Ali ne morete počakati vsaj toliko časa, da bom obrit?“ pravi pesnik tolažilno. „Oh, to pa z največjim veseljem!“ vzklikne upnik veselo, ves srečen, da se mu obeta denar. Takrat pa vstane Saint-Fox, napenjen, kakor je bil, ter odide iz brivnice. Pustil je brado in jo nosil do smrti.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

24. nadaljevanje.

„Vse je tako, kakor si rekel, effendija. Oficirja in več drugih sem vozil snoči v Skutari: ko smo se vrnil, so imeli dve ženski seboj. Izkrcaj sem jih tukaj zarana, ko se je delal dan.“

„Kje tukaj? Povej jasneje; ali so šli v mesto?“

„Niso šli; odpeljali so se dalje.“

„Kako se bodo peljali — če si jih izkrcaj!“

„Odpeljali so se na ‚Hanumi‘...“ je dejal čolnar. „Presedli so.“

„Kaj je ‚Hanuma‘? ... Kam vozi?“

„Jadrnica je; v Solun vozi.“

„V Solun!“ je zaškripal Dušan. Torej se bomo zopet lovili!“ je zamrmral polglasno.

Koliko časa potrebuje do Soluna takšna Hanuma?“

„Allah znaj to, effendi; jaz na svoji barki si nisem upal še nikoli tako daleč. In tudi ladije so različne ... vetrovi niso vedno enako naklonjeni mornarju ... Vse je v roki božji, effendi.“

Naši prijatelji so uvideli, da je povedal Turek vse, kar more in kar hoče: orientali imajo svojo trmoglavno stran, ki je neomajnejša od granitne stene. Je pa tudi odveč, siliti v človeka, ki ne mara ali ne ve več govoriti; saj je jasno, da te nalaže, ako mu ne daš miru.

Dušan je torej izročil čolnarju še ostalih pet funtov, ki jih je spravljal vrli vernik preroka s cvetočimi besedami zahvale in nešetimi pokloni.

Nato so sedli v svoj motorni čolnič in dospeli kmalu na krov gostoljubne „Victory“, kjer so se šele zavedeli, da niti najpožrtvovalnejša skrb in vdanost do bližnjega ne more zaglušiti temeljne melodijske v človeški naturi: gladu ...

„Ako so jo popihali lopovi z jadernico, imate itak dovolj časa, da iste prehitite z brzoparnikom,“ je menil pri obedu kapitan, ko je zadostno pohvalil hrabrost zavezniške čete v pretekli noči ter se nasmejaval neprostovoljni kopeli poročnika Whelerja in Jankovića.

„Mislili smo na to,“ je odgovoril Dušan. „Zato tudi nismo iskali mesta na navadni ladiji, kakršne odhajajo skoro uro za uro. Takoj zdaj pa bi pogledal za ugodno priliko — ako se hoče gospod poročnik potruditi z menoj. Ostali,“ se je obrnil k tovarišem, „naj bi med tem rajši odpočili.“

„All right!“ je dejal kapitan. Z brzoparnikom jih prehitite vsekakor. Toda če se izkrajajo pred Solunom?“

Vsi so se turobno spogledali.

Nihče še ni bil mislil na to možnost.

Zdajci pa je planil poročnik kvišku in se udari s pestjo po čelu ...

XVIII.

Lopov, Italijan in Nemeec.

Ne, Halila beja ni bilo tako lahko poraziti! Poznal je svojo vrednost in se spoštoval, kakor se spoštuje zver, ki ve, da je redka v svoji popolnosti. On ni hotel, da bi triumfal nad njim Ali Kemal, ta sirovi, neokretni Arnavt; zavedaje se, da zgubiti zdaj itak nima več mnogo, pribobiti pa vse, je sklenil sprejeti borbo na življenje in smrt, pa če bi ga stala še toliko žrtev in truda.

„Hahaha! Počakajmo malo ... samo toliko časa, da pride nekdo in me osvo-

50 letnica „Narodne čitalnice v Kranju“: Gdč. Anica Šavnikova pripne trak zastavi kranjske čitalnice.

bodi!“ si je dejal, ko se je prebudil iz nezavesti sredi svojih mrtvih in ranjenih služabnikov. „Samo če me ni zatožila Angležinja ... in ako me je, če ni Ali Kemal izvršil svoje grožnje! ... Če jo je izvršil, sem izgubljen, seveda — ali pa tudi ne! ... Če pa je ni, pogineš ti, Arnavt, ne Halil bej! Glavo stavim, dapi-smo, ki me izdaja v oči tvojega beda-stega padišaha ... naj ga snedo črvi živega! ... ni shranjeno v drugih rokah. Kdo bi dal od sebe tako dragocenost — orodje maščevanja za Zorko Popovičev? Ej, Ali Kemal, kadar se sklone moj odposlanec, orodje mojega srda, nad tvojim krvavim truplom, takrat izdere iz tvojih nedrij natanko tisti list, ki me hočeš enkrat uničiti z njim! ... In če me vse ne vara, mi bosta pomagala pri tem delu ravno ona lopova, ki sem ju dal zapreti ... Ej, vruga, fino sem napravil to! Zakaj ne bi prišel jaz ravno tako ceno do lepe tujke, kakor ona dva? ... Ah, sile peklenke — tudi njo ti vzamem, prekleti Skipetar; brez nje mi ni živeti ... Kakor ogenj mi je v krvi ta sladka živalica ... kakor žjavica me skeli v glavi njen obraz ... Lopova pa — kako jima je že ime? — von Schratten in Birbantini, bosta rada pripravljena, ako le slišita, da se jima obeta mnogo višja nagrada, nego je bila

prva, ki sem ju hotel ogoljufati zanjo ... Za dobiček pozabi človek marsikaj; celo Ali Kemal bi prodal svojo osvetlo za kako ogromno, neizmerno korist ... Samo to je zlo, ker ves svet ne premore dovolj zlata, da bi odtehtalo sovraštvo Arnavta!“

Ostal je zvest svojemu sklepu.

Že okrog devete ure zjutraj je stopil v ječo, kjer sta čakala rešitve von Schratten in Birbantini. Ker je bila celica temna, mu je sledil grdook čuvaj s svetiljko; postavil jo je v kot, poklonil se visokemu gospodu in izginil kakor senca.

Lopovoma so se zasvetile oči v divjem gnevu; Halil bej je začutil:

„Zdaj ... zdaj planeta name! ...“

Toda bil je star lisjak; prehitel ju je z ljubeznivim, naravnost očetovskim smehljajem:

„Kako se počutita, gospoda? Ali sta spala dobro? Upam, da vaju ni preveč užalostilo to malo presenečenje, ki sem vama ga moral pripraviti ...“

„Lepo presenečenje je bilo to, eksce-lenca!“ je siknil von Schratten srdito. „Vsaka reč ima svoje meje — tudi vaša presenečenja ...“

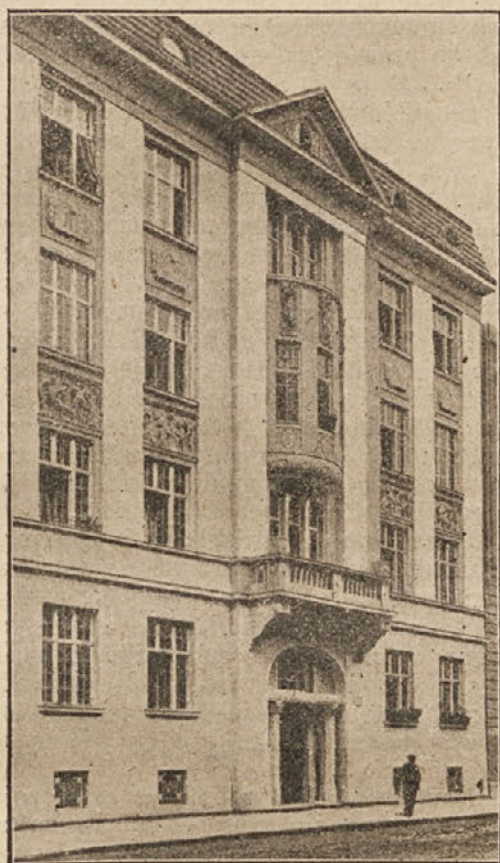
„Maledetto!“ je zagodrnjal Birbantini. „Radoveden sem, kdaj naju mislite izpu-stiti iz te luknje!“

Razstava risb, slik in ročnih del na ženskem učiteljskišču v Gorici: Interijer iz razstave.

„Kako kdaj, prijatelja? To se razume, da nemudoma!“ se je zasmel bej z glasom, ki ni puščal niti majhnega dvoma o iskrenosti njegovih namenov. „Še enkrat — oprostita mi. Osebna varnost mi je bila povod, ravnati tako proti vama. Dobil sem namreč anonimno pismo, da me namerjata dva zločinca zvičajno umoriti... isti dan in ob isti uri, kakor je bila do-

Lastni dom zagrebškega „Dobrotvora“ — društva, ki oblači siromašno deco.

ločena za naš sestanek... Če pomislite, kako žalostne razmere ima Carigrad v izvestnih pogledih, mi ne moreta zameriti, ako je padel moj sum, za katerega vaju prosim zdaj odpuščanja, tudi na vaju. No, moj prijatelj, njegova ekscelenca policijski minister, se je vneto pozanimal za to skrivnostno zadevo, in — Allah bodi zahvaljen! — pravi krivci so to uro že v rokah pravice!“

S pretečim glasom je izgovoril te besede, pokimal z glavo radostno presenečenima pustolovcema in dodal:

„Preostane torej pred vsem ureditev naših računov — kaj ne, draga moja?“

Von Schratten in Birbantini sta se namuznila: denar... svetli, rumeni zlatniki... in, hudirja — „draga moja“ iz ust visokega dostojanstvenika, to se ne sliši vsak dan!

„Sramotite naju s svojimi opravičbami, ekscelenca“, je odgovoril krepostni Nemeč z gladko priliznjeno. „Verjemite, da sva celo srečna, ako vas je moglo najino kratko jetništvo pomiriti nad strašno nevarnostjo, ki vam je pretila...“

„Namenil sem se tudi, da vaju odškodujem za to“, je rekel Halil bej dobrohotno, izročaje jima zavitek bankovcev. „Rad bi popravil, kar je v moji moči; zato sprejmita tukaj vsak po petindvajset funtov preko dogovorjene svote.“

To rekši jima je podal dva valjca v papirju, katerih teža je pričala, da sta polna rumenjakov.

„To je kneževsko, ekscelenca!“ je vzkliknil Birbantini, dočim je izginil valjec

v njegovem nikdar sitem žepu. „Kako naj se vam zahvaliva!“

„Narobe! Jaz se bom moral zahvaliti vama, ako mi obljubita svoje zavezništvo v neki diskretni in — zelo, zelo važni stvari... Kar se tiče odškodovanja za vajin trud, vama povem samo to, da bosta brez skrbi za vse življenje, ako se nam posreči namen... Ali — tu se vendar ne moremo razgovarjati dovolj udobno; ukazal sem pripraviti obed... samo za nas tri... in če smem povabiti gospoda —“

To se razume, da nista odklonila njegovega vabila! Srce lopova je precej različno od srca poštenih ljudi — želodec pa je želodec, in kdor je presedel skoro štiriindvajset ur v hotelu pri „Turški pravici“, ta se ne vrne v zlato svobodo brez apetita!

Ponosno sta odkorakala s Halilom po mrkljih hodnikih in sedla na ulici v njegovo kočijo.

Halil bej je imel v Štambulu sijajno hišo, kamor je peljal svoja dična in vredna tovariša. Von Schratten in Birbantini sta izbuljila oči, ko sta zagledala mizo, obloženo z vsemi dobrotami, kar jih le more zaslanjati domišljija rafiniranega dobrojedca. Manjkalo tudi ni šampanjca in drugih finih vin, ki niso izgrešila svojega učinka. Halil bej se je pokazal trdnega pivca — zakaj prepoved Mohamedova ga je brigala prav tako malo kakor večino premožnih Turkov današnjega časa. In tako se je razvil po bogatem obedu živahen, poluglasen razgovor ob polnih kozarcih; razgaljene Tunežanke, ki so stregle vrli trojci, je bil poslal gospodar iz sobe — ostali so popolnoma sami.

In porajala se je točka za točko Halilovega načrta, kako uničiti Alija Kemala in mu ugrabiti Jerico, ki jo je bil odvedel zvičajno iz njegove ljubavne ječe v Skutariju...

Nemeč in Italijan sta pokazala svojo bistroumnost z mnogimi dobrimi nasveti, izmed katerih so bili mnogi tako sijajni, da je bej radovoljno povešal ponudeno nagrado. Njiju oči so gorele ob vabljivih slikah, ki so jima igrale v domišljiji spricho Halilovih obetov: bogastvo... kupi zlata... in častne službe v upravi otomanskega cesarstva... službe, v katerih je tako lahko krasti in kopiciti zlato!...

„Hrvatski učiteljski dom“ — ena najlepših vil v hrvatskem morskem kopališču Cirkvenič.

Kaj so se pogodili, izvemo pozneje, med burnimi usodami, ki čakajo junakov naše povesti na drugem pozorišču...

Halil bej je odslovil pajdaša s sladko prijaznostjo.

Nekoliko meglenih oči sta se odpravila svojo pot — kam drugam, kakor proti Galati, gostoljubni vsem sličnim izvrškom človeštva!...

Spotoma pa se je zdajci ustavil Birbantini in pomežiknil tovarišu, rekoč:

„Ali verjameš beju, Tedesco?“

„Kaj?“

„To, da naju je dal le pomotoma zapreti.“

„Oh, verflucht! Ali me imaš za takšnega norca? Ako ne bi bil prišel tisti duhoviti razbojnik, ki mu pravijo Ali Kemal, bi gnila v svoji temnici nemara do smrtne ure... Morda bi naju mazlili zdajle z bastonado — ako nama ne bi celo zavdali!...“

„Benissimo! Vidim, da nisi tako bedast, kakor navadno tvoji compatrioti... In kaj praviš: ali ne bi v izpremembo tudi midva ogoljufala Halila beja?...“

„Versteht sich — to se razume! A biti morava poštena, dokler nama ne odšteje tisočakov, ki nama jih je obljubil: To pot se ne dava plačati tako po ceni — s prenočiščem v smradljivi luknji...“

„Diavolo! In med tem hočeva premissljati neprestano, kako ga ukaniva... Izkoristiva ga, in potem pogubiva midva njega. Saj nisva tako neumna! Ako ga pustiva živega, kadar naju ne bo več potreboval, sva obsojena v smrt; preveč njegovih skrivnosti pozna zdaj...“

„Prav imaš, kreuzdonnerwetter! Tiste službe, ki nama jih je obljubljal, si kar izbija iz glave... Saj imava itak dovolj masla na glavi, da bi naju celo v Turčiji našla pravica...“

„Pravica sem, pravica tja! Ona naju ne najde — tega se ne bojim... Da naju le ne bi našel tisti maledetto... Slovenec, ki si mu prodal sestro, in njegovi tovariši! To morajo biti vražji ljudje, von Schratten... Po notah naju bo zlodej jemal, če ostaneta Srb in Slovenec drug drugemu zvesta!“

Med takimi razgovori sta dospela pred hišo, kjer je stanoval von Schratten in kjer je Olimpia Montebello stražila Pygu-

Strah pred boleznimi

ima prav mnogo ljudi. Strah je često tako intenziven, da se pojavijo že samo zaradi njega različne slabosti. Najboljši pomoček zoper ta strah pred boleznimi je pač, da imamo pri rokah dobro domače zdravilo, ki nudi v potrebi prvo pomoč. Če smo si v svesti, da imamo pripravljeno dobro domače zdravilo, mine strah pred boleznijo popolnoma. Dragoceno domače zdravilo, ki dobro služi ob bolečinah, prehladih, vratobolih, influenci, undni utrujenosti itd., je Feller-

jev fluid iz rastlinskih esenc z znamko „Elsafluid“, ki ga mnogo zdravniki rabi in priporočajo. Pri potinu, skrnini, nevalgiji, otrplem vratu itd., je tako rekoč neobhodno potreben 12 steklenic za 5 kron pošilja franco lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatrg št. 280 (Hrvaško).

Ok — — —

risa, meneča, da sedita sovražnika še pod ključem . . .

Halil bej je čakal med tem v upu in strahu.

„Tako?“ je zategnil Halil z radostno drhtečim glasom. „In . . . ali ni bilo videti nobenih sumljivih lic? Ljudi, ki bi postopali okrog in opazovali — saj me razumeš! . . .“
„Nikogar, gospodar! Verjemite stare-

rcu pa bo stal Halil bej — zmagovalec! . . . In tudi vidva, kreaturi . . . von Schratten in Birbantini . . . tudi na vaju pride vrsta! Eh, spoznal sem vaju po lopovskih očeh, da me mislita ukiniti in prevzeti ulogo Alija Kemala, kakor hitro vama odštejem plačilo . . . Ne, ne — vidva ne bosta osleparila tako izkušenega lisjaka: ura, ko pade Ali Kemal, je tudi ura vajinega pogina. Izrabim vaju in vaju uničim, kakor stare človek nevarnega gada; moje skrivnosti so preveč opasne, da bi vaju pustil živeti! . . .“

Stopil je parkrat sem in tja po mehkih preprogah, ki so požirale glas korakov.

„Da, da; sam pojdem za Skipetarom. Potrebno je to, da vodim vse, kar se ukrene proti njemu . . . potrebno, da zdrobim Nemca in Italijana v pravem trenutku. Toda paziti bo treba, da se ne pojavijo mahoma tudi satanski tujci, ki so me napadli sinoči . . . Kdo ve, kaj so hoteli? Razbojniki niso: nihče se ni doteknil mojega imetja. Ali so prišli po lady Heleno? Ali iščejo tujko, s katero sem hotel nasladiti svoje srce? . . . Če je to, potem se lahko srečamo na lovu, ako najdejo tudi oni Kemalovo sled. Čuvaj se, Halil bej! . . .“

Premeteno se smehljaje je pozvonil služinčadi in ukazal pripraviti vse potrebno za daljšo pot.

Sluge so se čudili, ker je izločil vse udobnosti, ki jih je zahtevala drugače njegova razvajenost, in velel pripraviti skromno prtljago — prilično takšno, kakršno si nabavi oficir, preden odrine na vojni pohod . . .

Halil bej pa se je čutil vsega preronega in mislil na stare čase, ko so se lesketala skalna brda okrog Kosovega polja v bliskih pušk in je veter prinašal ostri vonj smodnikovega dima . . .

(Dalje prihodnjič.)

Jubilejne slavnosti na Velehradu v Moravi: Slovesna služba božja v čast blagovestnikov ss. Cirila in Metoda.

Proti večeru sta se mu vrnila dva poizvednika. Prvi je prinesel novico, da si je izprosil Ali Kemal dopust za nedoločen čas in da je odpotoval najbrže v svoj domači kraj . . . v domovino Zorke Popovičeve.

Drugi poizvednik je bil obhodil vse kraje, koder se je oglašil gospoda po navadi; bil je tudi v Skutariju, kjer so zanesljivi služabniki, poslani v naglici iz Štambula, odstranjevali sledove sinočnih dogodkov.

„Kaj je novega, Mustafa,?“ je zaklical Halil bej na pragu, ko se je pojavil zvesti sluga. „Ali me je kdo iskal? Govori!“

„Nihče vas ni iskal, velemožni gospodar . . . Nihče ni popraševal za vami — vse je, kakor po navadi.“

Moral je biti vaje takih potov, kakor vsi sluge turških mogotcev pod režimom Abdula Hamida; zakaj žarek tajnega umevanja se je zasvetil ob tem odgovoru izpod njegovih košatih obrvi.

mu Mustafi — varni ste kakor v materinem naročju . . .“

Halilov obraz se je zjasnil popolnoma. „Vrlo, Mustafa, vrlo! Zadovoljen sem s teboj . . . Evo ti za tvojo zvesto službo — in od jutri dalje si oskrbnik moje hiše v Skutariju . . . Idi zdaj!“

Jedva sam, je skočil bej pokoncu in se vzravnaval tako čilo in prožno, kakor da se je pomladil zdajci za dvajset let.

„Hej, nismo še izgubljeni!“ je vzkliknil poluglasno. „Hvala ti, Ali Kemal, za tvoje velikodušje: pozabil si me izdati . . . izročiti me pravici padišahovi . . . Ne! Daroval si mi velikodušno še par tednov, par mesecev — par let morebiti — da trpim med tem toliko bolj in umrem tisočkrat od strahu in trepetu, preden me zadrignejo sultanovi krvniki. Toda pazi, Skipetar, da ne obrnem tega odloga v tvojo lastno pogubo! . . . Hahaha! Če pomislim, kako boš ležal zdrobljen, uničen in poražen v svoji razbojniški krvi — na tvojem maščevalnem

Kdor želi prodati, zamenjati ali v najem dati

grajščino,
posestvo,
hišo,
gostilno,
trgovino,
obrt,
premičnine,

ali išče kompanjona za svoje podjetje itd. itd.

doseže najhitreje svoj namen, če da oglas v

„Slov. Ilustr. Tednik“

ki je razširjen po vseh krajih na slovenskem Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem in tudi v mnogih krajih izven mej slovenske domovine.

Kjer prebivajo Slovenci povsod se čita

„Slov. Ilustrovani Tednik“.

Današnji številki smo priložili poštne položnice onim naročnikom, katerim s 1. avgustom poteče naročnina, s prošnjo, da blagovolijo isto zopet obnoviti. Opozarjamo na listnico ured.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Ceorgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah. — — —

Ras — kuža, ki čita misli. Že nekaj let sem občuduje svet živali, ki se odlikujejo z zmožnostmi, prihranjenimi na videz samo človeku. Najprej so nas presenetili z računajočimi konji, nato je prišel pes „Don“, ki zna govoriti — seveda le v miloglasni nemščini — in baš te dni je predstavil gospod Demetrio Ancillotti v San Rossoru otrokom laške kraljevske dvojice kužka, ki ugiblje misli. Predstava se je vršila na tenišču, kjer navadno igrajo kraljevski otroci; razen njih samih ji je prisostvovala še kraljica Jelena, njena sestra, kraljičina Natalija Črnogorska, in dvoje vzgojiteljic. Umni cucek, ki je zabaval visoko gospodo, se imenuje Ras ter je sin in dedič drugega brihtnega psa z imenom Pilu, ki ga je nedavno povozil tovorni voz. Ko je Ancillotti pojasnil kraljici, kako dresira pse, se je začela predstava. Ras je pokazal najprej svoje mojstrstvo v vseh štirih vrstah računanja; nato ga je prašala princesa Jolanda, koliko let je njej in njenemu bratcu Humbertu — in res je pokazal štirinožni prerok na aparatu z desetimi številkami s čudovito natančnostjo starost otrok v letih, mesecih in dneh. Samo enkrat se je zmotil umni Ras; moral bi bil povedati številko neke hiše, pa je „rekel“ štirideset namesto trideset. Ko pa so ga opozorili na njegovo zmotno, jo je naglo popravil ter izjavil z odkritosrčnim obžalovanjem, da je povedal za deset preveč. Tako poroča list „Corriere Toscano“ ...

Listnica uredništva in upravnistva.

Prošnja do vseh naših p. n. naročnikov.

Da se izognemo mi in naročniki sitnosti in pomotam, prosimo da upoštevajo naši p. n. naročniki sledeča navodila:

1.) Pri obnovitvi naročnine naj se rabi vedno položnica, katero položimo pravočasno vsakemu naročniku neposredno pred potekom naročnine. Položnice so namreč v našo lažjo orientacijo zaznamovane. Na položnico ali nakaznico naj se vedno prilepi naslov, ki se ga izreže iz ovitka, pod katerim dobiva naročnik list. To ne stane nič, nam pa je delo zelo oteženo, ker s tem vidimo, ali je naslov tiskan ali pisan in katero številko ima. (Nekateri naročniki še nimajo naslovnih števil in nam je zato tak prilepljen naslov še bolj dobrodošel.) Mnogi naročniki zapišejo samo svoje ime, ne da bi navedli pošto. Pri tem pa še oddajo denar pri kaki sosedni pošti. S tem se zelo otežkoči poslovanje v upravi. S prilepljenjem naslova na položnico ali nakaznico pa je izključena vsaka pomota.

2.) Kdor pošlje denar za novega naročnika, naj na položnico ali nakaznico napiše popoln naslov dotičnika in dan, od katerega dneva naj dobiva list, zraven pa navedi v oklepaju (nov). To nam popolnoma zadostuje in ni treba niti pisma niti dopisnice.

3.) Ako dobi kdo po dva izvoda, a je naročil samo enega, naj nam vpošlje oba ovoja, pod katerima je dobil list in pomoto se takoj popravi. Pošlje se lahko v nezaprtem ovitku kot tiskovina za 3 vin.

4.) Tu in tam se pa zgodi, da ta ali oni naročnik ne dobi katere številke. Mi odpošljemo redno vsakemu, kdor ima plačano naročnino, in nismo tega nerednega prejemanja lista prav nič krivi. Vzrok je na pošti in naj dotičnik najprej reklamira pri domači pošti. Ako je prišel list na druge naročnike, moral je priti tudi za dotičnega. — Reklamacije se morajo oddati odprte na pošto, ter so poštnine proste.

5.) Kdor spremeni svoj naslov, naj vedno poleg novega navede tudi prejšnji naslov, oziroma naj iz ovitka izrežan naslov sam popravi in nam ga vpošlje.

Dobro idoča trgovina

z mešanim blagom in deželni pridelniki ter gostilna za okrajno cesto, z njivo, travnikom, zelenjadnim, sadonosnim in senčnim vrtom, edina sredi velike vasi, oddaljena dve minuti od kolo-dvora in 10 minut od velikega premogokopa se pod ugodnimi pogoji prodaja. Gotovine je treba 8 do 10.000 K. Natančneje pri lastniku Iv. Senica, Šoštanj, Štajersko.

18 vagonov lahkega, vefinega svetlega (šit-her) in belega

vina

50 — 60 K za 100 l prodaja J. Kravagna, Ptuj, Štaj.

MNOGO DOJENČKOV

je obvarovanih z „GALEOGOLOM“ pred prehitro umetno in nezdravo hranitvijo. Ima prijeten okus, je lahko topljiv v vseh tekočinah in zadostuje pušca za 20 dni.

Cena 3 K.

Glavna zaloga v lekarni B. Fragner Praga III., vogal Nerudove ulice.

Zaloga v lekarnah.

Kjer se ga ne dobiva, se pošilja po pošti proti vpslatvi
K 370 eno puščico.
„ 672 dve puščici.
„ 972 tri puščice.
„ 12— štiri „

Nihče ne ve sam, če diši iz ust, drugi mu pa tudi ne povedo. Slab duh iz ust izvira često od obzobnega mesa in bi ga morali zaradi tega vedno negovati s Fellerjevim prijetno dišečim fluidom iz rastlinskih esenc z znamko „Elzafluid“. Ta odpravi tudi zobobol, kakor sploh vse bolečine, ki jih dobimo vsled prepriha, vlažnosti, prehlajenja itd. 12 steklenic velja 5 kron franko. Če prihaja slab duh iz želodca, vzamimo Fellerjeve odvajalne, prebavljane pospešujoče rabarbara kroglice z znamko „Elzakroglice“. 6 škatlic za K 4 pošilja franko kakor tudi fluid E. V. Feller, Stubica, Elzatrž št. 280 (Hrvaško).

NESTLÉ-JEVA moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodcu.

Vsebuje pravo planinsko mleko. Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.

Vešče in poljudno spisana knjiga „Konserviranje sadja in vsakojake povrtnine za domačo uporabo“ je ravnokar izšla v tretji, povečani izdaji. Cena 1 K, s poštnino 10 h več. Dobi se pri Jos. Zupanc, dež. vinarski instruktor v Ptuj.

Kdor hoče prodati posestvo, gostilno, obrt itd. dobi najhitreje kupca, če da oglas v „Slovenski Ilustrovani Tednik“, ki je razširjen po vseh slovenskih krajih na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem in Primorskem. Ker je „Slovenski Ilustrovani Tednik“ nepolitičen in nestranski list, ga čitajo pristaši vseh strank. — „Slovenski Ilustrovani Tednik“ je najbolj razširjen in največ čitan slovenski časopis in imajo oglaš v njem najboljši uspeh.

Starši

ne le za vas, temveč tudi za vaše otroke je pomembno, da okrasite svoje stanovanje s povečanima svojima slikama.

Ugodno najetje osebnega kredita. V sedanjih dobi, ko so draginjske razmere dosegle nevzdržljivo mero, ter so postale skoro neznosne za vse vrste človeške družbe, je vprašanje glede preskrbljenja cenega, neobtežujočega pošojila v pravem smislu besede potrebno in nepogrešljivo. Radi tega bo gotovo v interesovanih krogih s hvaležnostjo sprejeto, ako opozorimo na „Kreditni oddelek“ pri „Vzajemno zavarovalni banki“ „Slaviji“, katera omogoča osebam s stalnimi službenimi ali pokojninskimi dohodki, kakor uradnikom vseh kategorij, profesorjem; državnim in zasebnim učiteljem i. t. d. najeti si pod najugodnejšimi pogoji osebni kredit ter tako sebi kakor družini pribaviti mir in zadovoljnost. V govoru stoječa posojila mogoče je dobiti pri banki „Slaviji“ proti nizkim obrestim na 5—3 letno amortizacijsko dobo na podlagi življenjskega zavarovanja. Priporočamo tedaj slovenski javnosti pri iskanju cenega osebnega

kredita kar najtopleje splošno priljubljeni, prvi slovanski zavarovalni zavod, banko „Slavijo“, katere generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12, daje na zahtevo brezplačno podrobna pojasnila.

Srajca je srajca, trdijo nekateri. Pa vendar ni vseno, kako srajco nosite. Posebno po leti, ko se potite, morate paziti, da boste imeli perilo dobrega kroja in iz zdrave tkanine. Najboljše perilo vsake vrste dobite pri Prvi spodnještajerski razpošiljalnici I. N. Šoštarčič v Mariboru, Gosposka ul. št. 5. V zalogi so vedno vse vrste, ker ima I. N. Šoštarčič tudi lastno izdelovalnico. Moške srajce stanejo iz dobrega cefira prve vrste K 2'40, druge vrste K 2'80 iz zelo finega blaga, prsa iz pralne svile prve vrste K 3'20, druge vrste K 3'60, tretje vrste K 4'—. Kdor naroči tri srajce, jih dobi poštnine prosto, pri 6 komadnih pa še 10 odstotkov popusta. Za neugajajoče se vrne denar ali pa se blago zamenja.

Vino in brinje:
Ivan Gržinič, Kum, pošta Roč, priporoča svojo zalogo vina in brinja. Cena zajamčeno pristnega vina 36 K za 100 litrov.

Najboljše ogrske salame, fina sočna šunka (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanina s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča tvrdka

J. Buzzolini Ljubljana

Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljate od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

Malinov pristni sok! Za preskušnjo pošiljam poštini koli 5 kg franko na vsako postajo v Avstriji za 7 K 50 vin. Lovro Rogelj, zaloga pristnega malinovega soka, Vrhnika pri Ljubljani.

Ne stane prav nič!

Zastonj razpošiljam povsod vzorce suknene blaga, blaga za obleke, blaga za bluze, perlinega blaga, modnega barhanta, platnenega blaga, oksforda, blaga za postelje, kakor vseh vrst blaga za domačo uporabo, s čimer si pri veliki izbiri in pri nizkih cenah tudi doma svoj nakup lahko dosežete po zelo ugodnih prednostih. Karl WORSCHKE, Maribor ob Dravi Ko. Herrengasse 10.

Le enkrat v življenju!

50.000 spalnih kočev po K 1-95

namenjenih za izvoz na Balkan, ki pa zaradi trajne vojne nevarnosti niso bili odposlani, iz prave brinske himalajke volne, okolo 200 cm dolgi, 130 cm široki, krasno črtani in v mele barvah, s krasnimi barvastimi portami, se prodajajo le malo časa za polovično izdelovalno ceno po le K 1-95 kos. Ti himalajski spalniki koci so vredni dvakrat ta denar, in sicer le toliko časa, dokler je zaloga se dobiva pri nas po naslednjih senzacijah cenah:

1 himalajski spalniki koc velja le . . . . . K 1-95
9 „ spalniki koci veljajo le . . . . . „ 5-70
3 „ spalniki kocov velja le . . . . . „ 11—

Edina prodaja po povzetju pri:

M. SWOBODA, Dunaj III 2, Hiessgasse 13-280.

„V službi kalifa“

Zgodovinski roman je pravkar izšel.
Za naročnike stane broš. 2 kroni.

Agitirajte in pošljite naročnino!

S svilo vezena
bluza samo K 1.95

Čudo industrije v vezenju.

Jako fino modno blago z bogatim svilenim vezenjem. — Kompletno za eno blužo le **K 1.95**.

Krasno in lepo! Zadnja novost!

Nekaj sto tucatov teh krasnih lepih s svilo vezenih bluz in v ljubkih lepih barvah, kakor beli, krem, roza, svetlomodri, srednje modri, modni lila, rudeči, zeleni, drap, temnomodri, fraise, rujavo, črno, sploh v vsaki obstoječi barvi, smo nakupili pri neki švicarski opuščeni tvornici za vezenje in ker smo nakupili te krasne bluze na debelo v veliki množini, jih moremo prodajati po tej čudovito nizki ceni. — Te bluze so vredne trikrat tega denarja. — Če vzame kdo najmanj tri komade, tudi po želji v različnih barvah, velja kos samo K 1.95. Če kdo vzame 6 komadov, jih dobi za le 11 K. — in se mu priloži vrhu tega naprsnik iz čipk (jabot) gratis.

Edina prodaja po povzetju pri:

M. SWOBODA, Dunaj,
III/2 Hiebgasse 13.280.

Najcenejši nakup, solidna postrežba.

Za vsakogar!

3 pari moških ali ženskih ševro čevljev na zatego za le **K 14.75**

Prva krščanska izvozna trgovina s čevlji na Dunaju je sklenila, da postane povsod znana, prodati 30.000 parov ševro čevljev na zatego proti vrednosti izdelovalne plače za 3 pare moških ali ženskih visokih ševro čevljev na zatego podobnih podobam, K 14.75. Cenjeni naročniki dobe le tedaj čevlje, če se v naročilnem pismu tudi zavežejo, da ostanejo stalni naročniki in ne bodo priporočali pri svojih znaneih. Pri naročbi zadostuje napoved centimetrskega merila ali številke. Razpošilja po povzetju Prva krščanska izvozna hiša, za čevlje

Franz Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/76,
c. kr. trgovsko sodnijsko protokolirana tvrdka.

Zahvala.

Ob desetletnici svojega knjigovezništva, me vabi narava, da odhajam v širni svet. Ker se pa nisem mogel od vseh mi cenjenih prijateljev in znancev osebno posloviti, se danes tem potom poslavljam in najljubneje zahvaljujem vsem, ki ste mi bili tako obilo naklonjeni kot knjigoveškemu in fotografskemu obrtniku. Obenem se pa priporočam za zopetno naklonjenost, kadar se povrnem, ter kličem krepki „na zdar“, naj živi in se razcvita dolenska št. Vidška planjava in njena sosedna okolica.

Ignac Prelogar,

knjigovez in fotograf v Prapročah.

Skrivalnica.

Kje je tovariš?

V poslovalnici c. kr. avstrijske razredne loterije

v Ljubljani, Kongresni trg številka 8
trgovina s papirjem, knjigami, umetninami in muzikalijami

KAREL TILL

se sprejemajo predznambe na srečke

od 1. avgusta naprej se pa tudi prodajajo srečke za prvo vlečenje.

Cenike, brošure, knjige itd. natisne elegantno in okusno ter najceneje
Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Najboljše

sredstvo zoper stenice in drugim mrčesom je

„Morana“

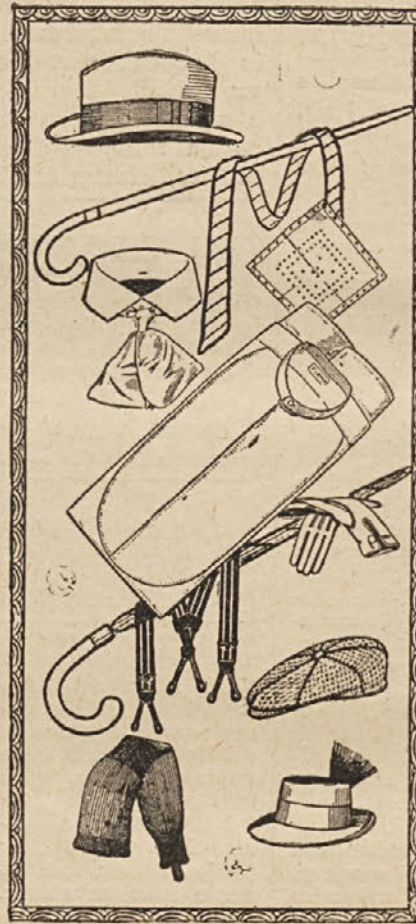
„Morana“ uničuje temo ljito stenice in njihovo zalego. Naroča se pri M. Skrinjar, Trst, Via Ferriera 37/I. 200 gramov stane 1 K.

Pri večjih naročilih popust, trgovcem rabat.

POZOR!

Izdelovalnica raznih vozov.

Kdor hoče imeti trepžno in solidno izvršene vozove po jako nizkih cenah, kompletnih ali samo z lesnino, kakor tudi različne okove za vozove naj se blagovoli obrniti na tvrdko M. Ložar, Dragomelj, pošta Domžale Kranjsko.

J. KETTE

Ljubljana Franca Jožefa c. 3.

Specijalna modna in športna trgovina za gospode in dečke priporoča:

klobuke
slamnike
čepice
kravate
razno perilo
dežnike
palice
kopalne obleke
kopalne plašče
telovadne potreščine i. t. d.

Kolesarji zahtevajte v svojem lastnem interesu nemudoma prvi slovenski bogato ilustrovani cenik 1913, koles in posameznih delov, ki je pravkar izšel brezplačno in poštne prosto. Preglejte istega pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvovrstno blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

KARL ČAMERNIK & KO.

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posamezni deli.

Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta.

Srebrno plaketo. — Dunaj 1910.

Vsakošno perutnino in nje piščeta, golobe, sobne ptice, kunce, svinje, pse itd. ozdravite sigurno s „Palma“. To že v pre mnogih slučajih najzadovoljnejše učinkujoče sredstvo dobite poštne prosto, če pošljete 1 K poštne znamke (veleposestvu zadostuje letno za 4 K). — J. E. Weixl, Maribor, Zofijin trg št. 3, Štajersko.

1 1/2 kg sira 1 1/2 kg

kg 1 krono

mlekarna Uttendorf, Zgornje Avstrijsko.

Šivilja za vsa popravila in za novo šivanje se priporoča po nizki ceni. Gre tudi na dom. Marija Meglič, Sodnijska ulica v Ljubljani (mlekarna).